

## HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDETLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Yalçın KANBAY<sup>1</sup>, Elif IŞIK<sup>2</sup>, Mümine YAVUZASLAN<sup>3</sup>, Sümeyye KELEŞ<sup>3</sup>

### ÖZET

Kadına şiddet terimi, ister kamusal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik acı, ıstırap veren cinsiyete dayanan bir eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama, keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelmektedir.

Çalışma Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin kadına yönelik şiddetle ilgili görüş ve tutumlarının belirlenmesi amacı ile yapılmış tanımlayıcı tipte bir çalışmadır.

Araştırmanın evrenini 2010- 2011 öğretim yılında bir Sağlık Yüksekokulu'nda 1, 2, 3 ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan 277 (N: 277) öğrenci oluşturmaktadır. Ölçeklerdeki sorulara eksik cevap veren ve ulaşılamayan öğrenciler olması nedeni ile araştırmanın örneklemini 245 (n:245) öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından literatür taramaları sonucu oluşturulmuş kadına yönelik şiddet ile ilgili tutumları içeren ve 34 sorudan oluşan bir anket formu ve 9 soruluk sosyo-demografik özellikler anket formu kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi sayı ve yüzde kullanılarak SPSS 17.0 for windows programında yapılmıştır.

Örneklemini oluşturan öğrencilerin %65.3'ü kız, %34.7'si erkek öğrencilerden oluşmuş olup örneklemin yaş ortalaması 20.89'dur. Öğrencilerin %54.3'ü şüana kadar herhangi bir eğitim faaliyetine katılmadığını, %20'si tercih şansı olması halinde karşı cinsten doğmuş olmayı, %41.6'sı ise tercih şansı olması durumunda çocuklarının kız olmasını istemediğini belirtmektedir.

Örneklemin %44.1'i yaşamının herhangi bir döneminde ebeveynlerinden şiddet gördüğünü, %43.3'ü anne baba arasında şiddete tanık olduğunu ve %57.6'sı herhangi bir sebepten dolayı başka birisine şiddet uyguladığını belirtmektedir.

Sonuç olarak kadına yönelik şiddeti önlemeye yönelik çalışmaların öğrencilere yeterince ulaşmadığı, kadın- erkek cinsiyet rollerine yönelik tutumların hemşirelik öğrencilerinde yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Şiddet, Kadına Yönelik Şiddet, Hemşirelik Öğrencileri

---

\* Bu çalışma 10. Uluslararası Katılımlı Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi'nde ( 28-30 Nisan/ Gaziantep) poster bildiri olarak sunulmuştur.

<sup>1</sup> Arş. Gör. Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu,

<sup>2</sup> Öğr. Gör. Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu,

<sup>3</sup> Öğrenci Hemşire Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

**İletişim/ Corresponding Author: Elif IŞIK**

**Tel :** +9 466 2121301-2124 **e-posta:** [elifsy@gmail.com](mailto:elifsy@gmail.com)

Geliş Tarihi / Received : 03.03.2012

Kabul Tarihi / Accepted : 22.04.2012

## **DETERMINATION OF THE OPINIONS AND ATTITUDES OF NURSING STUDENTS ABOUT DOMESTIC VIOLENCE AGAINST WOMEN**

### **ABSTRACT**

The term “violence against women” means any act of gender-based violence, occurring either in public or private life, and leading to physical, sexual or psychological pain and suffering for women or threatening with such actions, coercion, or arbitrary subjection of women.

This descriptive study was conducted at the Department of Nursing of Artvin Coruh University to determine opinions and attitudes nursing students about violence against women.

The research population consisted of 277 students studying at the 1., 2., 3. and 4. classes of Medical School in the 2010 - 2011 academic year (N = 277). Due to the students responded incompletely to the questionnaires, the final sampling consisted of 245 (n = 245) students. In the analysis of the study data, numbers and percentages are used by the SPSS 17.0 for Windows.

The sample was 65.3% female and 34.7% male. Average age of the students was 20.89.

54.3% of the students completed no educational activity so far, 20% noted he/she would prefer to be born the opposite sex if had a chance to choose, 41.6% indicated he/she would prefer to not have a girl if it were preferential.

Of the sample, 44.1% experienced violence from their parents, 43.3% witnessed violence between their parents, and % 57.6 committed violence for any reason to anyone.

As a result, wide-ranging efforts to prevent violence against women did not attain the objective and raised awareness at least among nursing students.

**Key words:** Violence, Violence Against Women, Nursing Students

## GİRİŞ

Kadınlara karşı şiddet terimi, ister kamusal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayanan bir eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelmektedir (1).

Kadınlara yönelik şiddet, erkeklerin hâkimiyetine ve kadınlara yönelik ayrımcılığa yol açan, kadınların ilerlemesini engelleyen, kadınla erkek arasında çağlar boyunca sürmüş eşit olmayan güç ilişkilerinin görünürdeki yüzüdür. Hayat boyunca devam eden kadına yönelik şiddet, temelde kültürel modellerden, özellikle de belirli geleneksel veya âdet olmuş uygulamaların zararlı etkilerinden kaynaklanır ve ırk, cinsiyet, dil veya dinle bağlantılı bütün aşırı hareketler, ailede, iş yerinde, toplulukta ve toplumda kadına uygun görülen düşük statüyü devamlı hale getirir (2).

Kadınların en güvenli olmaları gereken yerde, yani evlerinde, en çok güvenmeleri gereken kişilerden, yani babaları - erkek kardeşleri ve özellikle de hayatlarını paylaştıkları eşlerinden çeşitli şekillerde ve derecelerde şiddet görmekte-dirler (3).

Aile içi şiddet temelinde sanıldığı gibi kadının fiziksel olarak zayıflığı değil, ekonomik ve toplumsal anlamda güçsüzlüğü vardır. Aile içi şiddetin genellikle mağduru olan ve korunması gereken kadına yönelik şiddet, genel olarak toplumların erkek egemen yapısından kaynaklanmaktadır (4).

Kadınlar çeşitli nedenlerden dolayı sözel, fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddete maruz kalmaktadır. Yapılan çalışmalarda; düşük sosyoekonomik düzey, çocukken tanık olunan şiddet, şehirde yaşamak, kadının erkekten fazla gelir kazanması, kadının şiddeti sadece fiziksel olarak algılaması, işsizlik, sağlık güvencesinin bulunmaması, plansız gebelik, çocuk sayısının fazla oluşu, şiddet içerikli film ve dizilerin izlenmesi; birlikte olduğu kişinin ailesi ile birlikte yaşama, eşin alkol kullanımı gibi faktörler nedeni ile kadına uygulanan şiddetin arttığı belirtilmektedir (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13).

Dünya sağlık örgütünün yapmış olduğu çok merkezli çalışmada kadınlar; yaşamları boyunca birlikte yaşadıkları kişiler tarafından % 13 ile % 61 arasında fiziksel şiddet, %6 ile % 59 oranında cinsel şiddet, %15 ile % 71 oranında fiziksel, cinsel ya da her iki şiddet türünü birlikte yaşadıklarını belirtmektedirler (14).

Türkiye açısından ise ülke genelinde yaşamın herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kaldığını belirten kadınların oranı % 39'dur. Ülke genelindeki kadınların yüzde 39'u

fiziksel şiddet, yüzde 15'i cinsel şiddet yaşarken, kadınların yüzde 42'sinin iki şiddetten en az birini yaşaması, cinsel şiddetin fiziksel şiddet ile birlikte yaşandığını göstermektedir (3).

Şiddete maruz kalan kadınlarda kötü sağlık algısı, günlük aktivitelerde yetersizlik, ilaç kullanımı (özellikle ağrı kesiciler, trankilizanlar, antidepresanlar, uyku hapları), ruhsal problemler (depresyon, travma sonrası stres belirtileri, umutsuzluk, anksiyete, cinsel istek kaybı, intihar düşünceleri ve intihar, psikosomatik şikayetler, korku, utanç, hafıza kaybı), jinekolojik şikayetler (kanama, vajinal akıntı, vajinal enfeksiyonlar, bulaşıcı hastalıklar), yaralanmalar, fiziksel şikayetler (ağrı, uyuşukluk, yürüme güçlüğü) ve madde kullanımı (alkol, sigara) şiddet görmeyen kadınlara oranla oldukça yüksektir (15, 16, 17, 18).

Tüm utanma ve gizleme eğilimine karşın, aile içi şiddetin yaygın bir durum olduğu bilinmektedir. Bu durum yalnız şiddet gören kişiyi değil, tanık olan kişilerin psikolojik durumlarını, özellikle çocukların psikososyal gelişimini etkilemektedir (19). Psikiyatri kliniğinde tedavi gören hastalar üzerinde yapılan bir çalışmada hastaların %63'ünün çocukluğunda, %62'sinin evliliğinde en az bir kez fiziksel şiddet gördüğü, %51'inin ise çocuğuna fiziksel şiddet uyguladığı belirlenmiştir (20).

Kadına yönelik şiddet gebelikte de devam etmekte, kadınların %53,6'sının duygusal, %29,3'ünün ekonomik, %32,5'inin cinsel şiddete maruz kaldıkları belirtilmiştir ve gebe kalmış her on kadından biri gebeliği sırasında %90 bebeğin biyolojik babası olmak üzere; eşi veya birlikte olduğu kişi/ kişiler tarafından yaklaşık %50 oranında abdominal bölgeye yumruk veya tekme şeklinde fiziksel şiddete maruz kalmaktadırlar. Gebeliğinde şiddete uğrayan kadınlarda %24,5 oranında düşük, düşük tehdidi altında sürekli izleme doğum, prematüre ya da düşük doğum ağırlıklı bebek gibi anormal durumlar meydana gelmektedir (3, 7, 14, 16).

Şiddet uygulayanlara yönelik rehabilite programlarının eksikliği ve şiddet konusunda veri eksikliği, sosyo-kültürel değerler nedeniyle aile içindeki her tür şiddetin görünmez halde kalmaya devam etmesi, kadının fiziksel, psikolojik, cinsel şiddete maruz bırakılmaktadır. Evlilik içi tecavüz, kız çocuklarının cinsel istismarı, başlık parasına bağlı ölümler, kız çocuklarının sünneti bu şiddet türü içinde sayılabilir (21).

Bu çalışma; Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddetle ilgili görüş ve tutumlarının belirlenmesi amacı ile yapılmış tanımlayıcı tipte bir araştırmadır.

## MATERYAL VE METOD

**Evren ve Örneklem:** Araştırmanın evrenini 2010- 2011 öğretim yılında bir Sağlık Yüksekokulu'nda 1, 2, 3 ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan 277 (N: 277) öğrenci oluşturmaktadır. Ölçeklerdeki sorulara eksik cevap veren ve ulaşılamayan öğrenciler olması nedeni ile araştırmanın örneklemini 245 (n:245) öğrenci oluşturmuştur.

**Veri Toplama Araçları:** Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından literatür taramaları sonucu oluşturulmuş kadına yönelik şiddet ile ilgili tutumları içeren ve 34 sorudan oluşan bir anket formu ve 9 soruluk sosyodemografik özellikler anket formu kullanılmıştır. Anket Formu öğrencilere boş oldukları bir ders saati içerisinde ve 30 dk süre vererek uygulanmıştır. Anketin yapılmasından önce araştırmacılar tarafından çalışma ve anket yönergesi hakkında kısaca bilgi verilmiştir.

**Verilerin Değerlendirilmesi:** Verilerin değerlendirilmesi sayı ve yüzde kullanılarak SPSS 17.0 for windows programında yapılmıştır.

## BULGULAR VE TARTIŞMA

Örnekleme oluşturan öğrencilerin %65.3'ü kız, %34.7'si erkek öğrencilerden oluşmuş olup örneklemin yaş ortalaması 20.89'dur. Öğrencilerin %54.3'ü şuna kadar herhangi bir eğitim faaliyetine katılmadığını, %20'si tercih şansı olması halinde karşı cinsten doğmuş olmayı, %41.6'sı ise tercih şansı olması durumunda çocuklarının kız olmasını istemediğini belirtmektedir.

Örneklemin, %44.1'i yaşamının herhangi bir döneminde ebeveynlerinden şiddet gördüğünü, %43.3'ü anne baba arasında şiddete tanık olduğunu ve %57.6'sı herhangi bir sebepten dolayı başka birisine şiddet uyguladığını ve % 41.6'sı tercih şansı olması durumunda çocuğunun cinsiyetinin kız olmasını istemediğini belirtmektedir (Tablo 1). Yapılan bir çalışmada evli kadınların yaşamlarının herhangi bir döneminde eşleri veya birlikte oldukları kişi ya da kişiler tarafından, %39'u fiziksel şiddete, %15'i cinsel şiddete, %42'si fiziksel veya cinsel şiddete, %44'ü duygusal şiddete maruz kalmaktadırlar (3). Kadının şiddete bu kadar açık olması onun beden ve ruh sağlığını olumsuz etkilemesinin yanında öğrenilen şiddetle sorun çözme tutumunun kendinden sonraki kuşağa kültürel aktarımı nedeni ile gelecek kuşakları için de önemli bir risk oluşturmaktadır.

**Tablo 1: Bazı Bireysel Özellikler ve Tercihler (n:245)**

Bazı Bireysel Özellikler Ve Tercihler	Evet		Hayır	
	Sayı	%	Sayı	%
Daha önce kadına yönelik şiddetle ilgili bir eğitim programına katıldınız mı	112	45.7	133	54.3
Tercih şansınız olsaydı karşı cinsten olmayı ister miydiniz	49	20.0	196	80.0
Tercih şansınız olsaydı çocuklarınızın cinsiyetinin kız olmasını ister miydiniz	143	58.4	102	41.6
Bu güne kadar herhangi bir nedenle birisine şiddet uyguladığınız oldu mu	141	57.6	104	42.4
Yaşamınız süresince ebeveynlerinizden şiddet gördüğünüz oldu mu	108	44.1	137	55.9
Yaşamınız süresince ebeveynler arasında şiddete tanık oldunuz mu	106	43.3	139	56.7

Örneklemin önemli bir kısmı daha önce kadına yönelik şiddetle ilgili eğitim programlarına katılmadıklarını belirtmektedir (Tablo 1). Gerek şiddete yönelik tutumlarımız gerekse bu tür programların yeterince önemsenmemesi ya da topluma ulaşmamış olması bunun nedeni olabilir. Toplumun kadına yönelik şiddetle ilgili programlara katılması ve bu konuda bilinçlenmesi şiddetin azalmasında ya da şiddete maruz kalanlar açısından böyle bir durumun varlığında başatme mekanizmalarını güçlendirmesi bakımından önemli bir yere sahiptir.

Örneklemin neredeyse tamamına yakın bölümü aile içi şiddeti bir halk sağlığı problemi olarak görmekte ve kadına yönelik şiddetin varlığından rahatsızlık duyduğunu belirtmektedir. Ayrıca %64.9'u kadın erkek eşitliğine inandığını söylemektedir. Buna karşın örneklemin %66.5'i kadının bir yere gideceği zaman eşinden izin alması gerektiğini, %44.1'i kadının eve kocasından önce gelmesi gerektiğini, %47.8'i kadının her türlü iş kolunda çalışmasının doğru olmadığını % 61.2'si çocuklarının bakımının erkekten ziyade kadının görevi olduğunu düşünmekte, %26.1'i kadının erkeğin kontrolü altında olması gerektiğini ve %26.9'u erkeklerin kadınlara şiddet uygulaması için geçerli sebeplerin olduğunu düşünmektedirler (Tablo 2).

**Tablo 2: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Yönelik Tutumlar**

Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Yönelik Tutumlar	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim yok	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadına yönelik şiddetin varlığı beni rahatsız eden bir durumdur?	234	95.5	8	3.3	3	1.2
Aile içi şiddet önemli bir halk sağlığı sorunudur	233	95.1	11	4.5	1	0.4
Kızını dövmeleyen dizini döver çok gerçekçi bir atasözüdür	55	22.4	160	65.3	30	12.2
Kimi durumlarda şiddet uygulamak bir çözüm yolu olabilir	90	36.7	125	51	30	12.2
Şiddet gören kadın bu durumu başkaları ile paylaşmamalıdır	25	10.2	204	83.3	16	6.5
Erkeğin kadına şiddet uygulaması için geçerli sebepler olabilir	66	26.9	165	67.3	14	5.7
Kadın erkeğin kontrolü altında olmalıdır	64	26.1	166	67.8	15	6.1
Kocandır hem sever hem döver mantığına inanırım	28	11.4	210	85.7	7	2.9
Kadınların her türlü iş kolunda çalışmasını doğru bulmuyorum	117	47.8	108	44.1	20	8.2
Kadın eve kocasından önce gelmelidir	108	44.1	121	49.4	16	6.5
Erkekler kadınlardan daha çok eğitim görmelidir	71	29	155	63.3	18	7.7
Kadın bir yere gideceği zaman eşinden izin almalıdır	163	66.5	66	26.9	16	6.5
Kadın erkek eşitliğine inanırım	159	64.9	77	31.4	9	3.7
Çocukların bakımı erkekten ziyade kadının öncelikli görevidir	150	61.2	86	35.1	9	3.7
Erkeklerin ev işi yapması gerekmez	33	13.5	206	84.1	6	2.4

Örneklemin azımsanamayacak bölümünün toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik tutumlarının (Tablo 2) olumsuz olduğu görülmektedir. Bunun nedeni şiddet kültürünün ve tutumların kültürel aktarım ile kuşaktan kuşağa aktarılması olabilir. Aile içi şiddet araştırması sonuçlarına göre ülke genelinde kadınların %32'si erkeklerin ev işi yapmalarına gerek olmadığını, %47'si erkeğin kadından sorumlu olduğunu şeklinde olumsuz tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir (3).

**Tablo 3: Ekonomik Şiddete Yönelik Tutumlar**

Ekonomik Şiddete Yönelik Tutumlar	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim yok	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadınların çalışıp para kazanması gerekmez	35	14.3	197	80.4	13	5.3
Evi geçindirmek erkeğin görevidir	94	38.4	138	56.3	13	5.3
Erkek istemiyorsa kadın çalışmamalıdır	82	33.5	145	59.2	18	7.3
Kadın elindeki parayı istediği gibi harcayabilmelidir	109	44.5	119	48.6	17	6.9
Kadının eşinden fazla para kazanması doğru değildir	46	18.8	180	73.5	19	7.8

Örneklemin %38.4'ü evi geçindirmenin erkeğin görevi olduğunu, %33.5'i eğer erkek istemiyorsa kadının çalışmaması gerektiğini ve %48.6'sı ise kadının elindeki parayı istediği gibi harcamaması gerektiğini, %18.8'i kadının eşinden fazla para kazanmasının doğru olmadığını düşünmektedir (Tablo 3).

Örneklemin ekonomik şiddete yönelik tutumlarının azımsanamayacak oranda kadın aleyhinde olduğu, kadınların çalışıp çalışamayacağı, ev geçindirmek, para kazanmak kazandığı parayı istediği gibi harcamak gibi konularda erkeğin iznine gerek olduğu şeklinde görüşler bulunmaktadır (Tablo 3). Aile içi şiddet araştırmasına göre ülke genelinde kadınların %33'ü kadının parayı nasıl harcayacağına kendisinin karar veremeyeceğini belirtmektedirler. Bu bulgular diğer alanlarda olduğu gibi ekonomik alanda da kadının ikinci plana atıldığı, kadınların bu konuda geleneksel tutumlarının devam ettiğini ve kültürel aktarım vasıtasıyla gelecek kuşaklara aktarıldığını göstermektedir. Ayrıca aile içi şiddeti arttıran faktörlerin başında ekonomik yetersizlikler gelmektedir (10). Bu bakımdan kadının ev ekonomisine



katkıda bulunması hem kadının güçlenmesi açısından hem de aile içi şiddetin azaltılması açısından önemli görülmektedir.

**Tablo 4: Sözel ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlar**

Sözel ve Fiziksel Şiddete Yönelik Tutumlar	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim yok	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadın söz dinlemiyorsa erkeğin onu dövmesi sorunu çözebilir	18	7.3	215	87.8	12	4.9
Evlilik yürümüyorsa çocuk yapmak sorunu çözebilir	20	8.2	198	80.8	27	11.0
Kimi durumlarda kadına bir tokat atmanın sakıncası olmaz	37	15.1	191	78.0	17	6.9
Tartışma anında öfke nedeniyle şiddet normaldir	36	14.7	188	76.7	21	8.6
Alkollü bir erkeğin eşini dövmesi affedilebilir bir durumdur	15	6.1	225	91.8	5	2.0
Kadın söz dinlemiyorsa baskı altına alınması gerekir	65	26.5	163	66.5	17	6.9
Kızlar kesinlikle ailelerinin istedikleri kişi ile evlenmelidirler	21	8.6	213	86.9	11	4.5
Kadın erkekle tartışmamalıdır	57	23.3	167	68.2	21	8.6
Ufak tartışmalar evin tadı tuzudur	155	63.3	61	24.9	29	11.8
Kimi durumlarda kadına bağırıp çağırmak normal bir durumdur	62	25.3	165	67.3	18	7.3

Örneklemin %7.3'ü kadın söz dinlemiyorsa erkeğin onu dövmesinin sorunu çözebileceğini, %63.3'ü ufak tartışmaların evin tadı tuzu olduğunu, %25.3'ü kimi durumlarda kadına bağırıp çağırmanın normal olduğunu ve %26.5'i ise kadın söz dinlemiyorsa baskı altına alınması gerektiğini, %23.3'ü kadının erkekle tartışmaması gerektiğini, %14.7'si tartışma anında öfke nedeni ile şiddet uygulamanın normal olduğunu ve %15.1'i kimi durumlarda kadına bir tokat atmanın bir sakıncası olmayacağını belirtmiştir (Tablo 4).

Çalışmaya katılan öğrenciler kadının söz dinlememesi durumunda erkeğin kadını dövmesinin sorunu çözebileceğini belirtmektedirler (Tablo 4). Benzer olarak Efe, Ayaz (2010) kadınların şiddeti algılama biçimleri ile ilgili olarak yaptıkları çalışmada kadınların %22.2'si söz dinlememe durumunda uygulanan şiddeti haklı bulduklarını belirtmektedirler. Ayrıca öğrencilerin %15.1'i kimi durumlarda kadına bir tokat atmanın sakıncası olmayacağı ve %14.7'si tartışma anında öfke nedeni ile şiddet uygulamanın normal olduğunu belirtmektedir (Tablo 4). Aile içi şiddet araştırmasına göre ülke genelinde kadınların %14'ü bazı durumlarda erkeklerin eşlerini dövebileceğini düşünmektedirler (3). Ayrıca Efe, Ayaz (2010) yaptıkları çalışmada kadınların %28.6'sı şiddetin nedeninin erkeklerin sözünü dinlememek olduğunu belirlemişlerdir. Bu sonuç toplum olarak sorunların çözümünde şiddetin bir çözüm aracı olarak kullanılmasının normal karşılandığını göstermesi açısından dikkat çekicidir.

**Tablo 5: Cinsel Şiddete Yönelik Tutumlar**

Cinsel Şiddete Yönelik Tutumlar	Katılıyorum		Katılmıyorum		Fikrim yok	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadının açık giyim tarzı tacize uğraması için bir sebeptir	127	51.8	99	40.4	19	7.8
Kadın istemese bile eşiyile ilişkiye girmek onun görevidir	32	13.1	197	80.4	16	6.5
Geç saatlerde dışarıda olan bir kadının tacize uğraması normaldir	89	36.3	128	52.2	28	11.4
Cinsel bir saldırıya uğrayan kadının bunda kabahati vardır	23	9.4	176	71.8	46	18.8

Örneklemin %51.8'i kadının açık giyim tarzının tacize uğraması için bir sebep olduğunu, %36.3'ü geç saatlerde dışarıda olan bir kadının tacize uğramasının normal olduğunu, %13.1'i kadın istemese bile eşiyile ilişkiye girmenin onun görevi olduğunu ve %9.4'ü cinsel bir saldırıya uğrayan kadının bunda kabahati olduğunu düşünmektedir (Tablo 5).

Aile içi şiddet araştırmasına göre kadınların %30'u; kadınların cinselliği reddedemeyeceğini belirtmektedir (3). Yine başka bir çalışmada kadınların cinsel şiddeti şiddet olarak görmedikleri ve bunu belirtmedikleri ifade edilmektedir (10). Bu çalışmada

öğrencilerin %13.1'ü kadının istemese bile eşiyle ilişkiye girmek zorunda olduğunu düşünmektedir (Tablo 5). Çalışmalardaki oranlar farklı da olsa bu bulgular toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların erkeklerin lehine olduğunu göstermektedir. Ayrıca örneklemin %65.3'ünün kız öğrencilerden oluşmasına rağmen örneklemin yarısından fazlasının kadının açık giyim tarzının tacize uğraması için bir sebep olduğunu ve %36.3'ünün geç saatlerde dışarıda olan bir kadının tacize uğramasının normal olduğunu belirtmesi kadına yönelik cinsel şiddetin değerlendirilmesi açısından ilginç bir bulgudur.

### **SONUÇ ve ÖNERİLER**

Bu çalışmanın bulgularına göre;

- Kadına yönelik şiddetle ilgili eğitim programlarının öğrencilere yeterince ulaşmadığı,
- Öğrenciler tarafından kadına yönelik şiddetin önemli bir halk sağlığı sorunu olarak görüldüğü,
- Örneklemin önemli bir kısmının yaşamları süresince ebeveynler arasında şiddete tanık olduğu ve kendilerinin de şiddete maruz kaldıkları,
- Şiddetin problemlerin çözümünde bir araç olarak algılandığı,
- Kadına yönelik şiddet ile ilgili tutumların (fiziksel, cinsel, ekonomik, sözel) azımsanamayacak oranda olumsuz olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunulmuştur;

- Kadına yönelik şiddetle ilgili olarak eğitim programlarının düzenlenmesi eğitimcilere ve öğrenciye ulaşmasının sağlanması,
- Öğrenciler tarafından şiddetin bir problem çözme aracı olarak düşünülmesi nedeni ile öğrencilere etkili ve mantıklı problem çözme alışkanlıklarının kazandırılması eğitimcilere,
- Şiddetin problem çözme aracı olarak kullanılmasının kültürel aktarımla sonraki nesillere aktarılmasının önüne geçilmesi için ebeveynlerin birbirlerine ve çocuklarına şiddet uygulamamaları ebeveynlere,
- Şiddetin kültürel aktarımı ile ilgili çalışmaların yapılması araştırmacılara önerilmiştir.

## KAYNAKÇA

1. BM (Birleşmiş Milletler). Kadınlara Karşı Şiddetin Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 20 Aralık 1993 Tarihli ve 44/ 104 Sayılı Kararı.1993.
2. BM (Birleşmiş Milletler). Dördüncü Dünya Kadın Konferansı, Birleşmiş Milletler 4-15 Eylül 1995 Tarihli Pekin Deklerasyonu ve Eylem Platformu.1995.
3. KSGM (T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü). Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması.2009.
4. KSGM (T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü). Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Hukuksal Durum ve Uygulama Örnekleri.2008a
5. Akbağ M, Barakas R. An Examination on the Perception of Violence and its Relation to Self-esteem Among Turkish Women, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi 2010; 7 (2): 1- 14.
6. Efe Ş.Y, Ayaz S. Kadına Yönelik Şiddet ve Kadınların Aile İçi Şiddete Bakışı, Anadolu Psikiyatri Dergisi 2010; 11: 23- 29.
7. Güler N. Gebelikte Eşi Tarafından Kadına Uygulanan Fiziksel, Duygusal, Cinsel ve Ekonomik Şiddet ve İlişkili Faktörler, Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 2010; 3 (2), 72- 77.
8. Djikonovic B, Jansen H.A.F.M, Otasevic S. Factors Associated with Intimate Partner Violence Against Women in Serbia: A Cross- Sectional Study, J. Epidemiol Community Health 2010; 64, 728- 735.
9. Altınay A.G, Arat Y. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması.2007.
10. Güler N, Tel H, Tuncay F.Ö. Kadının Aile İçinde Yaşanan Şiddete Bakışı, Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 2005; 27 (2): 51- 56.
11. Çivi S, Kutlu R, Marakoğlu K. The Frequency of Violence Against Women and the Factors Affecting This: A Study on Women Who Applied to Two Primary health Care Centers, Gülhane Tıp Dergisi 2008; 50: 110 - 116.
12. Kocacık F, Çağlayandereli M. Ailede Kadına Yönelik Şiddet: Denizli Örneği, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi 2009; 6 (2): 24 - 43.
13. Kaur R, Garg S. Domestic Violence Against Women: A Qualitative Study in a Rural Community, Asia- Pacific Journal of Public Health 2010; 22 (2), 242- 251.

14. WHO (World Health Organization). WHO Multi- Country Study on Women's Health and Domestic Violence against Women, Initial Result on Prevalance, Health Outcomes Women's Responses, Genova 2005.
15. Ellsberg M, Jansen H.A, Watts C.H, Garcia-Moreno C. Intimate partner violence and women's physical and mental health in the WHO multi-country study on women's health and domestic violence: an observational study, *Lancet* 2008;5;371 (9619):1165-1172.
16. Ayrancı Ü, Günay Y, Ünlüoğlu İ. Hamilelikte Aile İçi Eş Şiddeti: Birinci Basamak Sağlık Kurumuna Başvuran Kadınlar Arasında Bir Araştırma, *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 2002; 3: 75- 87.
17. Özyurt B.C, Deveci A. Manisa'da Kırsal Bir Bölgedeki 15-49 Yaş Evli Kadınlarda Depresif Belirti Yaygınlığı ve Aile İçi Şiddetle İlişkisi, *Türk Psikiyatri Dergisi* 2010; 21:1- 7.
18. Noroien A.I, Schei B. Partner Violence and Health: Result from the First National Study on Violence Against Women in Norway, *Scandinavian Journal of Public Health*, 2008: 36: 161- 168.
19. Doğanavşargil Ö, Vahip I. Fiziksel Eş Şiddetini Belirlemede Klinik Görüşme Yöntemi, *Klinik Psikiyatri* 2007; 10: 125- 136.
20. Vahip I, Doğanavşargil Ö. Aile İçi Şiddet ve Kadın Hastalarımız, *Türk Psikiyatri Dergisi* 2006; 17 (2): 107- 114.
21. BM (Birleşmiş Milletler). "Kadın 2000: 21. Yüzyıl İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kalkınma ve Barış" Pekin + 5 Başlıklı Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Özel Oturum Kararları. 2000.